Ч. 219 (10.896).

Львів вівторок 5. жовтня 1926. [illegible] Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11–12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий уряд в Польщі.

„Соціялістично-монархістичний уряд". — Становище партій до нового уряду. — Перші кроки уряду Пілсудського. — Найближча соймова сесія.

Варшава, 2. жовтня 1926.

Сьогодня пополудні зложив прем. Пілсудський свій уряд. В ньому є трьох нових міністрів з табору консервативного і один (мін. Морачевський) з табору соціялістичного, що вступив до уряду без порозуміння з ППС. Склад нового уряду, який називають „соціялістично-монархістичним", такий: голова уряду й міністр військових справ — Иосиф Пілсудський, віцепремієр і управитель мін-ва освіти — д-р Казимир Бартель, мін. внутр. справ — ген. Фелікс Славой-Складковський, мін. судівництва — Олександер Мейштофович, мін. скарбу — Габрієль Чехович, мін. рільництва — Кароль Нєзабітовський, мін. промислу і торговлі — інж. Евген Квятковський, мін. комунікації — інж. Павло Ромоцький, мін. публичних робіт — інж. Андрій Морачевський, мін. праці і суспільної опіки — д-р Станислав Юркевич, мін. земельних реформ — д-р Вітолд Станєвич. Таким робом в новому уряді є значні зміни, коли рівняти його з попереднім. Цікава є номінація проф. Бартля на управителя мін-ва освіти й упадок кандидатури б. мін. Маковського на становище міністра судівництва, хоч вона видавалася до останньої хвилі певною. Крім того в номінаційному декреті пропущено дотеперішнього міністра закордонних справ Августа Залєського. З нових міністрів зачислюються до консерватистів: Мейштофович, Нєзабітовський і Станєвич.

Яке буде відношення польських політичних партій до уряду прем. Пілсудського, сьогодня важко сказати. ППС., не зважаючи на участь в уряді пос. Морачевського, бажає зберегти резерву, ЗЛН. заповів відразу гостру опозицію. Инші клюби ще не висказалися, відомо тільки, що Жид. Клюб бажає заняти вижидаюче становище.

Нові міністри відбувають уже ріжні конференції і наради. Прем. Пілсудський відбув нараду з мін. закорд. справ Залєським, офіціяльна номінація якого має бути оголошена завтра або післязавтра. Нові міністри відбули негайно після своєї номінації конференції з міністрами уступаючими. Перше засідання нової Ради міністрів буде завтра 3. ц. м.

Щодо сойму, то є річю майже певною, що він так скоро розвязаний не буде. Табор Пілсудського, як видно, до нових виборів ще не підготований, тому не спішиться розганяти т. зв. „народнього представництва".

Загально панує переконання, що новий уряд замкне теперішню соймову сесію і скличе плєнум сойму щойно в третій декаді жовтня або з початком листопада на т. зв. буджетову сесію.

Замкнення соймової сесії.

Варшава, 3. жовтня 1926.

Президент держави видав декрет, яким замкнув звичайну соймову сесію з днем 2. ц. м.

Німеччина одержить Данціґ?

Париж, 3. жовтня 1926.

„Журналь де Фінансієль" повідомляє, що сфіналізування французько американської умови в справі довгів мало би статися при помочі розвязки данціґського питання. Англія не противиться віддачі Данціґа Німеччині. Франція є за тим, щоби Польщі дати якесь відшкодування за Данціґ, а польський уряд не противиться цьому. І инші держави, які підписали версайський трактат, не є противні такому проєктові.

Паневропейський конґрес.

Відень, 3. жовтня 1926.

Нині в салі Концертового Дому відбулося святочне отворення першого паневропейського конгресу при участи багатьох визначних людей і членів дипл. корпуса. Отворив конгрес през. Паневропейської Унії в Австрії бувший канц. д-р Зайпель. Підкреслив у промові конечність відчувати по европейськи, що є одиноким засобом закріплення мира в Европі. В імени австрійського уряду привитав членів конгресу канц. д-р Рамек, а іменем громади м. Відня віцебурм. Емерлінг. Потім промовляли представники паневропейських закорд. уній. През. польської організації Ледніцький запевняв, що Польща все мала на оці паневропейські ідеї. Росія не взяла участи в конгресі, лише у власнім імени говорив Керенський, зазначуючи, що плян нової Европи повстав у Росії в березні 1917 р.

Кріза данціґського сенату.

Данціґ 3. жовтня 1926.

Кріза данціґського сенату триває дальше. Національно-німецька партія висуває концепцію утворення позапарляментарного і позапартійного сенату. Зі заяви делєгатів нац.-німецької партії супроти президента сенату Зама виходить, що нім. націоналісти хочуть утворити незалежний сенат із диктаторськими повновластями.

Присуд офіцерів у Греції.

Берлін, 3. жовтня 1926.

З Атен повідомляють, що полк. Зерваса і Дертіліса, командантів двох баталіонів, які збунтувалися дня 9. вересня ц. р., засуджено на досмертну вязницю. Одного обвинуваченого засуджено на 3 роки вязниці. Решту 10 обвинувачених увільнено.

Політичне вбивство в Італії.

Рим, 3. жовтня 1926.

Провідника католицького союза в Мантуї Гесіга вбили три фашисти.

Кара смерти в Італії.

Рим, 3. жовтня 1926.

Рада міністрів приняла розпорядок у справі введення кари смерти для виконавців атентатів на короля, наслідника престола, реґента або шефа уряду.

Японія за поділом Китаю!

Берлін, 3. жовтня 1926.

З Москви повідомляють, що до Мукдену приїхало двох заступників кантонського уряду, щоби переговорювати з Чанг-Тсо-Ліном. Переговори ці є в звязи з японськими тенденціями, які зміряють до поділу Китаю на дві части. Одна з них мала би творити полосу впливів кантонського уряду, а друга полосу впливів Чанг-Тсо-Ліна.

Змова на життя шаха.

Льондон, 3. жовтня 1926.

В Тегерані, в звязи з викриттям змови на життя перського шаха, арештовано команданта дивізії козаків полк. Теолябіна і бувш. прибічного шахового адютанта майора Роголя. Арештували їх на тайних зборах змовників. Найшли у них багато документів і пляни атентату на шаха. Змовники хотіли утворити новий уряд після заняття Тегерану. Шах велів розстріляти провідників змови.

Приділення і час служби новобранців.

Варшава, 3. жовтня 1926.

Міністерство військових справ повідомляє: Приділення новобранців із побору 1926. р. переведеться двічи, а саме: часть приділиться між 12. і 14. жовтня, а решту, за виїмкою зачислених до надконтинґенту, між 17. і 19. III. 1927. Зачислення до надконтинґенту переведеться в березні 1927. Час служби для поодиноких родів зброї і служби установлений так: для піхоти, жандармерії, обозів, відділів артилєрійської служби, для служби інтендантури і здоровля — 18 місяців без перерви; для артилєрії з виїмком кінної артилєрії — 18 місяців. Часть рядовиків урльопується на 6 місяців, а після відпустки покличеться автоматично для доповнення служби решти 6 місяців; для кавалєрії і кінної артилєрії — 25 місяців; для танків, летунства, баталіонів залізничих саперів, комунікації і воєнної маринарки — 24 місяці; для корпусу охорони границь — 24 місяці. Рекрутам, які не ставляться в своїх відділах між 12. і 14. ц. м., числиться час служби від дня дійсного ставлення у відділі. Тих, що спізняться, потягнеться до судово-карної відповідальности перед військовими судами на основі пар. 15. закону про заг. обовязок військової служби.

Відкриття II. Українського Ярмарку в Станиславові.

Станиславів, 3. жовтня 1926.

В неділю дня 3. ц. м. відбулося відкриття II. Українського Ярмарку в Станиславові. На це свято, зїхалося до Станиславова богато гостей з цілого краю, в тому зі Львова около 200 осіб. Свято відкрив промовою д-р Янович, голова Комітету, а відтак промовляли: інж. Ю. Павликовський іменем кооперативних організацій, п. О. Луцький від „Сільського Господаря" і п. Гресяк від „Міщанського Брацтва".

„Тиждень Українського Актора".

Львів, 4. жовтня 1926.

В суботу 2. ц. м. зачався у Львові „Тиждень Українського Актора" виставою фарси Арнольда й Баха „Еспанська муха". Публика заповнила по береги салю Лисенка і бавилася досконало, бо комедія двох німецьких авторів є превеселим фабрикатом, а до того артисти грали її дійсно дуже добре. Так і видно було, що виставу попередило солідне відготування, бо гра йшла легко, скоро і — без суфлєра. Не диво що вистава скінчилася вже в год. 9·15, чого у нас давно не бувало.

В неділю відбулися перед церквами збірки на „Дім українського актора". Публика складала радо свої лепти.

Таким чином справу започатковано добре у Львові. Треба надіятися, що й провінція відгукнеться як слід на гуманітарно-культурну акцію.

Закордонна політика Югославії.

(Від власного кореспондента.)

Білгород, 29. вересня 1926.

Сербський щоденник „Політіка" має талановитого карикатуриста, який безсердечно висміває майже кожнього, хто з яких небудь причин знайдеться на порядку дзобі дня. Та найбільше вдалими і дотепними карикатурами, здається, бувають ті, в яких фігурує „югославянський Бенеш" п. Момчіло Нінчіч. Як раніш Пашіч був постійним премієр-міністром, так портфель міністра закордонних справ в усіх комбінаціях влади, де брали участь радикали, належав і належить М. Нінчічу.

Справді, не легка річ вести закордонну політику молодої Югославії, яка, дякуючи войовничому завзяттю Сербів та щасливим обставинам, що склалися були по війні для Сербії, зуміла перетворитись на рахунок сусідів у державу в дванацять з половиною міліонів мешканців. Коли раніш передвоєнна Сербія майже не мала вірних собі друзів, не рахуючи Росії, певні політичні міркування та пляни котрої не можна рахувати все таки за дійсну приязнь, то нова Югославія опинилася в цьому відношенні у зовсім скрутному становищі.

Більшовицька революція в Росії та надмірні симпатії урядової Югославії до Денікіна і Врангеля, не зважаючи на все сербське русофільство, привели ледві чи не до ворожих відношень між цими державами. Повоєнна спільниця Франція, перед котрою Югославія на кожному кроці кадить фіміям та кричить про своє палке кохання до неї, ця, підтоптана красуня, на стільки є заклопотана своїми справами, своїми життєвими труднощами і постійним страхом перед Німцем, що — крім приязної посмішки — нічим не може обдарувати палкого сербського „юнака".

Мала Антанта є міцною і солідарною лише в спокійні часи, коли не приходиться звертатись до власної шкіри та власних інтересів. Колишня спільниця — Греція, яка віроломно підвела Сербію під час війни, є теж занадто слабою і ненадійною, щоб можливо було на неї покладатись на випадок якоїсь небезпеки, особливо коли взяти на увагу її постійні державні перевороти. Годиться додати, що теперішній диктатор Греції — Кондиліс вже инакше дивиться на зроблену його попередником умову з Югославією.

Тут ми, здається, перерахували всіх прихильників та спільників Югославії. Що торкається останньої події — пакту приязни між Югославією та Польщею, то говорити про неї богато не приходиться, бо від цього пакту мало добра впаде на Польщу, а ще менше на Югославію. Це слова на мертвому папері, які не мають і не можуть мати жадного реального значіння з огляду на повну розбіжність інтересів цих двох держав.

Зовсім инакше стоїть другий бік справи — відношення до Югославії її сусідів, з якими вона, як це постійно заявляє М. Нінчіч, жи-

	Зол.
Шевченко — Дорошенко: Шевченкова криниця	1·10
Шевченко: Кобзар	9·—
— Твори т. 1—3	27·—
— Твори т. 1—5	45·—
— Гайдамаки	1·80
— Політичні поеми	2·—
— Три поеми	1·80
— Історичні поеми	1·50
Щурат В.: Мої листи	0·80
— Слово про похід Ігоря	1·—
— Пісня про Роланда	1·50
Цурковський Я.: Смолоскипи	2·—

Драматичні твори.

Артемовський С.: Запорожець за Дунаєм	1·—
Будзиновський В.: З живого медведя	1·50
Бернзон Б.: Понад наші сили	0·90
— Laboremus	1·—
Бобикевич О.: Настоящі, ком. 1. д.	0·90
Борачок Ю.: Димитрій, др. 5. д.	0·50
— Мобілізація, 5. д.	0·40
Винниченко В.: Базар, песа 4. д.	2·70
— Брехня, песа 3. д.	2·70
— Натусь, песа 4. д.	2·70
Гаутпман Г.: Візник Геншель, др. 5. д.	2·—
Гоголь М.: Одружіння, ком. 3. д.	1·—
Грінченко Б.: Ясні зорі, др. 5. д.	1·—
Григорієвич: Лихий день, ком. 1. д.	0·60
— Тато на заручинах	0·50
Гете В.: Фавст, траґ.	1·50
Гуцков К.: Урієль Акоста, тр. 5. д.	1·60
Ібзен Г.: Будівничий Сольнес, др. 3. д.	1·80
— Пер Ґінт, др. поема	1·20
Квітка Гр.: Сватання на Гончарівці	1·—
Котляревський І.: Наталка Полтавка, 2. д.	1·—
Кропивницький М.: Дай серцеві волю, заведе в неволю	1·—
— Невольник, др. 5. д.	1·—
— По ревізії, етюд 1. д.	0·90
— Пошились в дурні, жарт 3. д.	1·—
Костенко: Батраки, др. 4 д.	1·60
Курцеба М.: Свідки, жарт 1 д.	0·50
Кухаренко: Чорноморці, опера	1·—
Лопатинський Л.: Параця, ком. 3. д.	1·—
— Пожар, 1. д.	0·40
Манько Л.: Нещасне кохання, 5. д.	1·—
Островський: Буря, др. 5. д.	1·—
Пиль-ч П.: Сини народу, 4. д.	1·—
Старицький: Ой не ходи Грицю	1·—
Суходольський: Хмара, 5 д.	1·60
Тобілевич І.: Бурлака, др. 5. д.	1·80
— Батькова казка, др. 5. д.	1·—
— Житейське море, ком. 4. д.	1·80
— Мартин Боруля, ком. 5. д.	1·—
— Наймичка, др. 4. д.	1·—
— Розумний і дурень, ком. 5 д.	1·—
— Суєта, ком. 4. д.	2·70
— Чумаки, ком. 4. д.	1·60
Тогобочний І.: Жидівка вихрестка	1·—
Українка Л.: Лісова пісня	1·20
— Касандра, драма	1·80
— Камінний Господар, драма	1·80

	Зол.
Українка Л.: Адвокат Мартіян, драма	0·90
— Орґія	0·90
— У пущі, драм. поема з поясненнями	2·—
Федькович Ю.: Добуш, траґ. 5. д.	1·80
Франс А.: Комедія про чоловіка, що оженився з немовою	0·90
Франко І.: Будка ч. 27., др. 1. д.	0·80
— Майстер Чирняк, ком. 1. д.	1·20
— Украдене щастя, др. 5. д.	1·20
— Учитель, др. 5. д.	1·60
Цеглинський Г.: Шляхта ходачкова	0·70
Черкасенко С.: Казка старого млина	2·25
— Про що тирса шелестіла	2·70
Шевченко Т.: Назар Стодоля, др. 3. д.	1·—

Наукові твори.

Антонович Д.: Триста років укр. театру	12·15
Барвінський: Порадник для матерей	1·—
— Туберкульоза	1·40
Бурін: Пластична хірурґія	2·70
Брайтенбах: Біольоґія в 19 в.	0·30
Вайсмайр: Про туберкульозу	0·90
Возняк М.: Історія укр. літератури 1—3	23·50
Галаган М.: Атомістично-молекулярна теорія	12·15
Гармашов В.: Шкільна ґіґієна	7·20
Герасимович С.: Підручник до ведення книг	3·—
Гончаренко А.: Загальна ґіґієна	9·—
Горбачевський І.: Орґанічна хемія	41·—
Грінченко Б.: Словар укр. мови 1—2	36·—
Грушевський М.: Історія укр. літератури 1—3	30·25
— Історія укр. релігійної думки на Україні	5·—
— Ілюстрована історія України	9·—
Ґінтер З.: Історія ґеоґр. відкрить	2·—
Дністрянський: Загальна наука права й політики	24·30
Донцов Д.: Націоналізм	5·—
Долинський М.: Жінка як мати	3·—
Дорошенко Д.: Мої спомини про недавне минуле 1—4	8·40
— Огляд укр. історіоґрафії	16·20
Енґельс: Початок родини	2·—
— Фільософія. Політична економія. Соціялізм	5·—
Єфремов: Національне питання в Норвеґії	0·30
— Історія укр. літератури 1—2	27·—
Єрузалєм: Психольоґія	3·—
Залізняк М.: Велика франц. революція	4·—
— Головні федерації сучасного світа	4·—
Іваненко Е.: Аналітична ґеометрія	31·50
Івасюк І.: Кубань	6·75
Карєєв П.: Умовий рух в 2-ій пол. 19. в.	2·25
Кревецький: Укр. мемуаристика	0·80
Куровець: Життя і здоровля людей	1·—
Кучабський: Большевизм і сучасне завдання укр. народу	2·50
Лащенко Р.: Історія укр. права 1—2	17·55
Лозинський: Галичина в життю України	1·—
— Укр. національне питання в творах Драгоманова	1·40
Масарик: Добірні думки	21·60
Модерне укр. мистецтво (Альбом малярів)	8·10
Маковей О.: Життєпис Ю. Федьковича	7·70
Новицький О.: Шевченко як маляр	15·—
Огієнко: Історія укр. друкарства	15·—

	Зол.
Павлічук: Коротка анатомія	6·75
Рашевський: Рафінація цукру	13·50
Риндик С.: Міцність матеріялів	27·—
Рудницький С.: Історія землезнання I.	2·80
— „ „ II.	5·80
Русова: Теорія і практика дошкільного виховання	5·40
Старков: Загальна біольоґія	9·—
Терлецький: Історія укр. держави 1—2	4·—
Уманець: Рос.-український словник	18·—
Франко: Нарис історії римської літератури	3·—
Чайковський М.: Альґебра 1—2	58·05
Чикаленко: Спогади 1—3	8·—
Шульгин О.: Нариси з історії нової Европи	9·—
Щербина: Історія статистики	13·50
Якименко: Практичний курс науки гармонії	9·—
Яновський: Сучасне лікування венеричних хоріб	4·50
Ярема: Провідні ідеї Масарика	2·70
Щербаківський: Укр. мистецтво (Галицько-бук. церкви і дзвіниці)	18·—

Кооперативні книжки.

Бородаєвський: Історія кооперації	22·50
Вандервельт: Нейтральний і соціялістичний кооп. рух	1·35
Гаврилко: Підстави кооперації	0·50
— З чим бореться у нас кооперація	0·50
— Як кооперація стремить до мети	0·50
— Кооператива від якої походить споживча кооперація	0·50
— Кооператива рільників	0·50
Гехтер М.: Сільська кооперація	1·40
Даймер: Німецька кооперація	1·35
Дяків: Кооперативний крамар	1·—
Сербиненко: Укр. споживча кооперація і центральний спож. союз	0·54
— Кооперація на селі	0·54
Стернюк: Підручник торг.-кооперативного книговодства	5·—

Сільсько-господарські книжки.

Бердонь: Управа червоної конюшини	0·50
Величко: Кукурудза карличок	0·30
— Пашні буряки	0·60
Герман Гр.: Годівля курий	3·—
— Годівля гусий, качок	3·—
Дідоренко: Тютюн, його плекання	0·50
Дмоховський: Рік в садку і огороді	1·50
Дрималик—Овч.: Порадник лікарський 1—2	7·—
Кахникевич: Головні основи управи ростин господарських	2·—
Лучаківська. Домашна кухня	2·50
Мельник: Як годувати худобу добре а дешево	2·—
Михайлюк: Молочарство	8·10
Панич Т.: Лічничі ростини	2·70
Практик: Господарські роботи протягом року	0·40
Раковський: Годівля рогатої худоби	3·—
Стахурський: Ветеринарійний лікар	4·—
Творидло: Годівля безрог	3·—
Хмелевський: Підручник молочарської техніки	5·—
Цебб.: Управа пашних ростин	2·25

Звертаємо особливу увагу на отсі новости:

	Зол.
Бела С.: Поцілунок Юди, песа 4 д.	2·—
Будзиновський В.: З живого медведя, 3 д.	1·50
Васильченко: Талант, оповідання	0·90
Вовчок М.: Твори, т. 1—3 повне видання з життєписом	33·75
Гоголь М.: Одружіння, ком. 3 д.	1·—
Гриневичева К.: Непоборні, оповідання	4·—
Грінченко Б.: За батька, др. 5 д.	2·50
Крушельницький А.: Надаремне, роман 1—2	7·20
— У хуртовині, роман 1—3	13·50
Кухаренко: Чорноморці, оперета 3 д.	1·—
Лепкий Б.: Мотря, історична повість, I часть трильоґії „Мазепа“, т. I	9·90
— т. II	9·90
— Не вбивай! історична пов. II. часть трильоґії „Мазепа“	9·90

	Зол.
Лотоцький А.: Пригоди Цяпки Скоропада	4·50
Маковей О.: Ярошенко, істор. пов.	4·50
Меріме: Кармен, опов.	3·—
Стефаник В.: Земля, опов.	3·—
Старицький М.: Облога Бущі, істор. пов.	1·70
Твайн М.: Громи, опов.	0·90
Турянський О.: Боротьба за великість. Опов.	1·50
Українка Л.: Адвокат Мартіян, драм. поема	0·90
— Лісова пісня, драма 3 д.	1·80
— Камінний господар, драм. поема	1·80
— Кассандра, др. поема	1·80
— У пущі, др. поема	2·—
Франко Ів.: Пісня і праця, збірка	3·—
Цурковський Я.: Смолоскипи, поема	2·—
Чупринка Г.: Твори, повне посм. видання	18·90
Чикаленко: Спогади, т. 1—3	8·—

	Зол.
Гармашів В.: Шкільна ґіґієна	7·20
Єфремов С.: Іван Нечуй Левицький, літ. характеристика	3·60
Донцов: Націоналізм	5·—
Підручник для Лугів і Січей	3·50
Рудницький С.: До основ укр. націоналізму	2·70
— Основи землезнання, антропоґеоґрафія України	5·80
Стернюк: Підручник торгов. кооперативного книговодства	5·—
Шахматов—Кримський: Нариси з історії укр. мови	6·30
Щербаківський: Українське мистецтво	18·—
Січинський — Людкевич: Ще не вмерла Україна, 200 пісень на фортепян	18·—

Ціни важні тільки на місяць української книжки.

Книжки висилаємо за готівку або за післяплатою. На порто долучити при замовленні на суму 50·— зол. 1·60 зол. а при кожних дальших 50·— зол. о 1 зол. більше.

Докладні катальоґи висилаємо даром.

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Львів, Ринок 10.

Накладом Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

Жовтень — місяць української книжки.

Ціни важні тільки на місяць української книжки.

Повісти і оповідання.

	Зол.
Аверченко А.: Гуморески	0·90
Андреєв: Три оповідання	0·90
Авдикович: Моя популярність	2·—
Авелін: Цариця і Весталька	1·—
Барвінок В.: Скошений цвіт	5·40
Бенуа П.: Атлянтида	3·—
— Шлях велитнів	4·—
Бирчак В.: Урвана пісня	0·80
Будзиновський: До віри батьків	0·80
— Кров за кров	1·60
— Небіщик ходить	1·40
— Осаул Підкова	2·—
— Під одну булаву	2·—
— Шагін Ґерай	0·80
Васильченко: Мужицька арихметика	0·30
— Талант	0·90
Вибрані твори укр. письменників (Стефаник, Семанюк, Мартович)	1·50
Винниченко: Твори I—XI, XIV	54·20
— Записки кирпатого Мефістофеля	5·40
— Контрасти	0·45
Вовчок М.: Посмертні оповідання	2·—
— Твори т. 1—3	33·75
Гайне Г.: Подорож на Гарц	1·50
— Фльорентійські ночі	1·40
Гамсун К.: Вікторія	1·—
— Голод	2·40
Гнатюк: Баронський син в Америці	1·80
Гоголь М.: Вій	0·60
— Страшна помста	0·50
— Тарас Бульба	2·—
Горобець Т.: Дикий виноград	1·—
Гринюк: Весняні вечорі	1·80
Грінченко: Сонячний промінь	3·—
Гриневичева: Непоборні	3·80
Ґаврштам: Мрії Каріни Брандт	2·—
Ґаборіо Ем.: Таємничий підпомагач	4·50
Ґотьє Т.: Панна де Мопен 1—2	9·45
Горкий: Мальва	2·20
— Приятелі	0·20
Дерлиця: Композитор	2·30
Дікенс Ч.: Сверщок на печі	2·—
Доде А.: Сафо. Т. 1—2	4·50
Дойль К.: Знак чотирьох	3·60
— Кровавий шлях	1·50
— Острів божевільних	0·50
— Пес з Баскервілів	4·50
Достоєвський: Грач	1·50
Еберс Г.: Адріян і Антіной 1—3	11·25
Журбенко: Філістер	3·60
Завр Ю.: Леґенди	2·50
Заревич: Хлопська дитина	2·—
Золя Е.: Напад на млин	0·20
— Смерть Олівіє Бекайля	0·30
— Чотири дні Івана Гурдон	0·30
Карманський: Між рідними в Південній Америці	4·50
Катренко О.: Пан Природа	1·50
Квітка О.: Маруся	1·50
Кащенко А.: З Дніпра на Дунай	2·25
— Під Корсунем	2·70
Кіплінґ: Оповідання	1·40
Кляйст: Маркіза О.	0·40
Келерман: Тунель	8·10
Кміт Ю.: Тремтіння душі	1·80
— В затінку і на сонці	1·80
Кобилянська О.: Битва	0·90
— Земля	8·10
— Мелянхолійний валець	0·90
— Некультурна	0·90
— Царівна	8·10
Крушельницький: Буденний хліб	4·50
— Дужим помахом крил 1—2	13·50
— Змагання	6·30
— Надаремне 1—2	7·20
— Рубають ліс	8·10
— У хуртовині 1—3	13·50
Коваліє: В останній лавці	2·20
— Громадські промисловці	1·60
— Писанка	2·—
— Похресник	2·40
— Чародійна скрипка	1·50
— Щаслива бабуня	1·90
Короленко: Без язика	2·10
Костомарів: Чернигівка	2·—
Коцюбинський: Для загального добра	0·90
— Дорогою ціною	0·90
Куліш: Чорна Рада	2·—
— Оповідання	1·—
Левицький В.: Сто миль на колесі	0·60
— *Ів.:* Кайдашева сімя	5·40
— Причепа	8·10
— Пропащі	1·80
— Хмари	8·10
Леонтович: Старе і нове	3·—
Лепкий: Під тихий вечір	9·—
— Не вбивай! нова історична повість	9·90
— Мотря т. 1—2, нова історична повість	19·80
— Кара	1·—
Майрінк: Голем	5·40
Маковей: Криваве поле	1·—
— Ярошенко	4·50
Мирний П.: Хіба ревуть воли	5·40
— Серед степів	0·90
Мопасан Г.: Монт Оріоль 1—2	5·40
— На воді	2·70
— Горля	1·60
— Дика пані	1·50
Мюссе А.: Тіціянів син	1·80
Мордовець Д.: Гетьман Мазепа 1—2	4·—
Новаківський: На зорі	1·60
Опільський Ю.: Гарміоне	0·75
— Золотий лев	0·90
— Іду на Вас	1·50
— Опирі	2·—
— Сумерк	4·—
— Танечниця з Пібасту	0·75
Свидницький: Люборацькі	5·40
Поліщук К.: Манівцями	2·—
— Отаман Зелений	3·—
— Червоне марево	2·—
Свербигус: Радник жениться	1·80
Соневицький: Пригоди Одиссея	0·90
Сроковський: Оповідання	1·50
Старк М.: Незвичайний злодій	4·50
Стендаль: Абатесса ді Кастро	2·70
— Ченчі	1·10
Стефаник В.: Земля	3·—
— Синя книжечка	0·50
Стівенсон: Острів з закопаними скарбами	1·50
Твайн М.: Американський претендент	3·50
— Громи	0·90
— Пригоди Гука 1—2	3·—
— Пригоди Тома Совра	3·—
Толстой Л.: Відродження 1—2	11·25
— Козаки	3·—
— На кождий день 1—3	5·40
Турґенєв: Кляра Міліч	0·60
— Муму	0·30
Федорченко: Коло смерти	0·50
Федькович: Повісти і оповідання	5·—
— Люба згуба	0·90
Фльобер Г.: Іродіяда	0·30
— Салямбо 1—2	7·20
Фосколо: Останні листи Я. Ортіса	1·70
Франко І.: Борислав сміється	4·50
— Великий шум	2·20
— Захар Беркут	5·40
— До світла	0·30
— Перехресні стежки	8·10
— Маніпулянтка	2·40
— Основи суспільности	5·40
— Як Юра Шикманюк брив Черемош	1·60
Франс А.: Злочинство С. Боннара	2·70
Хомик: Всесильний долар	2·70
Чайковський: Віддячився	2·—
— За сестрою	1·50
— Корнієнко	5·—
— Малолітний	2·—
— На уходах 1—2	4·—
Чернявський: Богови невідомому	2·—
Чехов: Змора	2·50
Шевченко: Артист	1·80
— Музика	1·80
Шов Б.: Цезар і Клеопатра	1·80

Книжки для молодіжи.

	Зол.
А-а Коточок	0·50
Амічіс: Записки школяря	0·60
Гедін С.: Крізь пустині Азії 1—4	2·—
Берндт: Малий льорд	4·—
Буш В.: Веселі оповідання	0·60
Верн Ю.: Шансельор	2·50
Вільшенко: Чорнокнижник з Чорногори	0·70
Гриневичева: Леґенди і оповідання	0·30
Женвре: Уличник	1·—
Збиточник Ґумфрі	0·80
Коваліє С.: Щаслива бабуня	1·90
Королів Ст.: Чмелик	9·—
Лямб: Оповідання з Шекспіра	0·50
Лотоцький: Пригоди Лиса Микити	1·50
— Малі герої	3·—
Марта Борецька	0·40
Маковей: Пригоди горобчика	0·30
Мілєр Е.: Молодість славних людей	5·—
Пятка С.: На річках	0·20
Нашим найменшим. 20 ріжних ілюстрованих казок по	0·17
Сервантес: Великодумний лицар Дон Кіхот 1—2	5·—
Сара Кру, оповідання	0·40
Свіфт: Подорож Ґулівера до Великанів	0·30
— Подорож Ґулівера до Ліліпутів	0·40
Спілка І.: На чужині	0·30
Твейн М.: Пригоди Гука 1—2	3·—
— Пригоди Т. Совра	3·—
Томпсон: Мої знакомі	3·—
Тисяча і одна ніч 3—4 кн.	4·—
Чайковський А.: З татарської неволі	0·80
— Одарка	1·—
— *М.:* За силу сонця	4·—
Франко І.: Лис Микита	3·—
— Пригоди Дон Кіхота	3·—
— Коли ще звірі говорили 1—4	4·40
— Абу-Касимові капці	1·50
— Коваль Бассім	2·—
Шекспір в повістках	0·30
Ярошинська: Заповіт	0·30
Японські казки	0·30
Федів: Син України	5·40
Кольоді: Пригоди Пінокія	4·—
Шкрумеляк: Юрза Мурза	0·60

Поезія.

	Зол.
Акорди, антольоґія укр. лірики уложена І. Франком	6·—
Байрон А.: Чайльд Гарольдова мандрівка	2·50
Бандрівський: На ясний шлях	1·—
Боровиковський: Вибір поезій	1·50
Воробкевич І.: Над Прутом	1·50
Граб П.: Доля	1·—
— З півночи	2·50
Жемчуги. Збірка любовних пісень	2·50
Збірник народних дум	2·70
Карманський П.: Al fresco	0·60
Котляревський: Енеїда	2·20
Кримський: Пальмове гилля	2·—
Куліш П.: Маруся Богуславка	1·—
Лепкий: З над моря	1·—
Міцкевич: Конрад Валенрод	0·50
Николишин: Хвилини	1·—
Олесь О.: З журбою радість обнялась	1·80
— Вибір поезій	3·50
— На зелених горах	0·40
— Поезії т. V.	1·80
— Чужиною	1·50
Павлусевич В.: З пісень кохання	1·10
Поліщук К.: Звуколірність	0·60
Самійленко В.: Україні!	1·80
Тимченко С.: Калевала. Епопея	3·—
Тичина П.: Золотий гомін	1·—
Федькович: Вибір поезій	3·—
Франко Ів.: З вершин і низин	18·—
— Зівяле листя	1·20
— Іван Вишенський	1·—
— Із днів журби	2·—
— Мойсей	1·—
— Вірші на громадські теми	0·30
— Панські жарти	2·20
— Semper tiro	2·—
Черкасенко: Твори 1—3	10·80
— Хвилини	0·60
Чупринка: Твори, повне видання зі вступом і портретом	18·90

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

впав підчас пробних вправ літак і розбився; два летуни важко ранені.

— **До відома урядів парохіяльних.** Адміністраційна влада вмішується часто до діяльности наших священиків, хоча не має до цього права. Тому цікавим буде для неодного з наших парохів осуд виданий львівським воєвідством: воно рішило рескриптом з дня 31 липня 1926 ч. 33266, в справі уряду парохіяльного в Бобщанах, якому староство в Зборові усталило сервітут млива, що розпорядок зборівського староства касується, бо означення, в яких розмірах можуть уряди парохіяльні виконувати маєткове право не належить до адміністраційної влади.

— **Мов у Гонолюлю.** Біля Лодзі, у селі Бревни, повторилась вімкова подія, яка трапилась кілька днів тому біля Рави Руської: тут дитину зїла собака, там дитину зїла — свиня.

— **Продовження вписів на краківськім університеті.** Вписи на правничому факультеті краківського університету на всіх роках продовжені до 8. жовтня 1926. — На инших факультетах до 11. жовтня для всіх років, крім першого.

— **Могили жовнірів у Чехословаччині.** У чехословацькій республіці зареєстровано 139.537 воєнних могил. З них є 60.719 Чехословаків, 15.176 Югословян, 14.176 Італійців, 9.522 Мадярів, 8.433 Поляків, 2.323 Румунів, 543 Турків, 495 Українців, 237 Німців („Райхсдайтше"). 9 Французів, 2 Англійців і 2 Американців. Незвичайно мале число наших похоронених жовнірів пояснюється мабуть тим, що в цій статистиці, яку подаємо за „Прагер Пресс", пропущено Росиян, до яких вчислено чимало наших рядових, а також багато ввійшло їх під рубрику „Поляків".

— **Автобуси між селами, але не в нас.** На Закарпатській Україні закінчено організацію сітки автобусів між поодинокими громадами, які не мали до цього часу залізничого получення. Останній такий автобус заведено між Сваляво́ю і Нижними Веречками. Де ще галицьким селам до автобусів.

— **Смерть фемінистки.** Померла одна з визначних французьких феміністок д-р Жанна Шовен, перша французька адвокатка, яка здала докторат прав в 1892 р. і щойно в 1900 р. діждалась закону, який давав їй дозвіл виконувати свою практику. Зрештою вона боролась за неї більше для принципу і для добра инших жінок, бо сама присвятила свою працю вихованню дівчат і була вчителькою літератури та фільософії в лицеях.

— **З міжнародного поліційного конґресу.** Міжнародній конгрес поліційних знавців, який радить тепер у Берліні, займався на останнім засіданні цікавими питаннями. Представник Бельгії пропонував оснувати спеціяльне міжнародне поліційне кореспонденційне бюро. І редставниця жіночої поліції з Льондону промовляла про потребу жіночої поліції, поруч мужеської, одначе представниця пруської поліції була иншої думки: що жіночі поліції годяться тільки до спеціяльних функцій. Проф. Ленц з Грацу мав науковий виклад про психольогію злочинців, а віденський гофрат Рамсауер домагався збільшення засудів кари смерти. Еспанські делеґати ставили внесок, щоби поліція всіх держав завела однакову систему списків і альбомів злочинців. Також пропонували, щоби на майбутнє поліції крім рідної мови вчились есперанта.

— **Спортова хроніка.** На останніх боксерських змаганнях за світове мистецтво між Демпсеєм і Таннеєм було присутніх 144.468 платних глядачів, при чому найдешевший стоячий білет коштував 50 дол.! Хоча Демпсі програв, одержав 900.000 дол., а Танней тільки 270.000 долярів, і титул „мистця". Кошти будови стадіону та реклями були 310.000 дол.; підприємець одержав на чисто 400.000 дол. Каса мала загально 2,095.000 дол. Слідуючий „меч" реванжу відбудеться за три місяці: тоді Танней одержить 750.000 дол., а Демпсі 250.000. Підприємець Текс Річерд сподіється на цей раз мати в касі 3 міл. дол. Переможець Танней призначений почесним громадянином ріжних американських міст, а навіть поручником маринарки. Варта бути боксером!

— **Всерадянський союз Циганів.** У Москві заснувався рік тому союз Циганів, який мав 1500 членів. На всій території СРСР. є їх 300.000. Діяльність згаданого союзу була культурна та освітна. Крім організації шкіл, він дбав при підмозі Народнього Комісаріяту Освіти, щоби витворити одноцільну мову і завести спільну азбуку. У найближчім часі мають видати перші підручники у циганській мові. Засновано чимало ремісничих робітень, щоби прикувати Циган до одного місця.

— **Світова хроніка.** Славний американський фабрикант автомобілів Форд завів у своїх фабриках 40-годинний тиждень праці: 5 днів по 8 годин, не змінюючи робітникам платень. Форд сподіється мати більшу видатність праці при більшім відпочинку працюючих. — Радянський уряд касує від нового року дотеперішню стару систему мір і заводить систему метричну. — У Франції касують спеціяльні вязниці для військових; такі вязниці лишуться ще тільки в Парижі та Марсейлі. — Президентові Франції Думергові запропонували становище почесного голови у синдикаті... нежонатих. Думерг, хоча є старим парубком з пересвідчення, відмовився, кажучи, що це було би суперечне з інтересами Франції. — Римський суд уневажнив запоміт якогось далекого кревняка папи, якому цей записав 454 міл. лірів і призвав його чотиром ближчим кревнякам, но і... біднішим.

Свята Франка.

Самбір.

При вимковій погоді відкрито в неділю 26. ц. м. на домі Народньої Торговлі в Самборі побіч істнуючої памяткової таблиці в честь Т. Шевченка нову в честь Ів. Франка. Заслуга в тому „Лугів" із Самбірщини, особливож їх організаторів: лікаря д-ра Кобільника, адв. д-ра Кіцули, Коберських, Сандовича та инших. Походом прийшло над 600 Луговиків від залізничого двірця і двічи стільки незорганізованих почитателів Франка під проводом повищих осіб на ринок, де по промовах д-ра Кіцули й одного селянина відкрито таблицю серед окликів: Слава! Пополудні стануло до 300 Луговиків і Луговичок при музиці „Луга" з Рогатина на майдані до руханкових вправ, які випали добре. Вечером відбулася забава з танцями для Луговиків, на жаль, в наннятій салі, бо повітова інтелігенція не підпомогла ще акції на відреставрування давньої бесідської салі, знищеної чорносотенним російським військом у часі світової війни, хоч польські й жидівські салі в Самборі остали тоді ненарушені. Це тепер наша чергова задача в місті.

Орґанізаційний рух.

Віче У. Н. Д. О. в Грибовичах.

Дня 26-го вересня ц. р. відбулося в Грибовичах, львівського повіту, в салі чит. „Просвіти" заходом Повітового Народнього Комітету прилюдне віче. Відкрив його місцевий громадянин п. Іван Щур. По виборі президії в особах: Петра Лісевича як голови, Івана Михалуся й Івана Василини як заступників голови, та Івана Лісовича як секретаря, виголосив іменем Центрального Комітету УНДО п. Іван Лішинський зі Львова реферат про теперішнє політичне положення українського народу. Другий відпоручник Центрального Комітету, п. Олекса Черкавський, говорив про найближчі завдання політичної організації. По переведеній дискусії віче ухвалило на протязі тижня покликати до життя місцеву партійну управу, зложену з пятьох членів. Слід замітити, що два місцеві Поляки своїми окликами підчас промов намагалися спровокувати розвязання віча.

Учасник.

На поміч безробітним.

З наступаючою зимою після покінчення пільних робіт стає перед українським сільським і міським робітником марево безробіття і голодової нужди. Польська держава не журиться ним, міські робітничі організації є в руках польських націоналістичних соціялістів, які часто дбають більше про те, щоби перед українським безробітним заперти дорогу в місто.

Польське робітництво має свої сильні професійні організації, польський робітник дістає на випадок безробіття підмогу від держави. Але український робітник зданий на волю судьби. Така сама доля безробітних умових працівників.

Тисячі українського безробітного пролетаріяту, які є готові до фізичної чи умової праці, не бажають ніяких жертв, не витягають як прошаки рук, але домагаються для себе праці. Коли українське громадянство не хоче допустити до вимирання народу, то мусить помогти українським безробітним у здобутті праці, мусить стати до боротьби за отворення ринків праці для українського безробітного населення. В першу чергу мусить подбати про те, щоби потрібну громадянству працю виконували українські робітники.

Безплатне Бюро Посередництва Праці, яке повстало при „Союзі Селянських Спілок" у Львові, Ринок 10/II., взяло на себе завдання посередничити в здобутті праці українським робітникам та влекшити установам у підшукуванні вільних кваліфікованих і некваліфікованих працюючих рук. Бюро зверталося вже окремими письмами і загально через усі українські пресові органи до українського громадянства, щоби воно йому помогло у виконанні цього завдання. Але цю дуже конечну працю принято рівнодушно.

Богато установ і приватних людей, не зважаючи на тяжкі умови життя безробітних, дуже часто принимають на працю або чужих людей, або тих, яким всетаки лекше дістати працю; дуже часто принимають уже матеріяльно забезпечених.

Цю справу ще раз піддаємо під розвагу громадянству і закликаємо його до більшої уваги для українського безробітного.

Безпл. Бюро Посередництва Праці при „Союзі Селянських Спілок" — Львів, Ринок 10, II. пов.

Зі спорту.

Ювилейне свято „України".

Минув змагальний тиждень і випадає згадати бодай коротко про ювилейне свято „України" й висліди спортових змагань.

Найстарше, бо 15-літнє українське спортове товариство „Україна", опинившись без власної домівки, справило свій тихий ювилей у днях 18. і 19. вересня. Програма була оголошена в часописах і афішами й переведено її по пляну.

В суботу пополудні розіграла комбінована „Україна" мячеві змагання з Богуном І. і вийшла переможцем 2 : 0 (0 : 0). Потім виступив перед степеницею голова Тов-а інж. Ст. Слезак і виголосив коротеньку промову. Зміст її був такий, що по війні український спорт стоїть далеко вище і лише недостача інтересу у публики до змагань спиняє швидкий зріст спортових товариств. Промову закінчив голова окликом „Слава", який зібрані тричі повторили. Рівночасно вивішено червоно-чорно-червону хоругов „України". Потім гол. відчитав телеграми і привіти від ріжних спортових установ, а саме: від проф. Боберського з Канади, від спортових товариств: „Беркут" (Перемишль), „Запороже" (Кути), „Підгіря" (Дрогобич), нім. спорт. клюбу „Vis" (Львів), від Українського Студ. Спорт. Клюбу (Краків), від „Пласту" (Львів), від спорт. секції Тов-а „Просвіта" (Рівне), від краєвого Тов-а охорони дітей (Львів), від спорт. секції Сокола IV. (Львів), від спорт. кружка української гімназії у Львові, від „Спартанки" (Перемишль), від Верх. Пласт. Команди, від ред. „Ostdeutsches Volksblatt-у" (Львів), від інж. М. Козака (Німеччина) і багато ин. Устні привіти від місцевих товариств відпали.

В год. 3'45 почалися змагання між стрийською „Скалою" і перемиським „Беркутом" під проводом судді п. В. Стоцького. Обі дружини виступили до змагань з великою охотою до перемоги і гра була весь час невимовно завзята. При тому виявилася разяча нездисциплінованість воротаря „Скали", що позволив собі без ніякої причини на якийсь час (чи не на викурення папіроски?) зійти з грища. Остаточний вислід 4 : 4, не зважаючи на продовження гри до сумерків ночи, лишився ремісовий. Одні ворота до „Скали" стрілив „Беркут" головою, одні були карні до „Беркута", всі инші нормальні і з досить близької віддалі. Рогів 8 : 7 на користь „Беркута". Жереб рішив, що до недільної редутки з „Україною" прийшов „Беркут".

Склад „України" цим разом був сильний: на воротах Ревера, в залозі Дахнівський і Йойко, в помочі Дицьо, Оприск, Борсук, у нападі Теряєцький, Кобзяр, Мурський, Кінер, Бирчак. Суддя п. А. Лукашевич інтервеніював рідко, бо гра весь час була поправна й зовсім гарна. Вислід 7 : 1 (3 : 1) в користь України „Беркут" не зважаючи на велику посвяту своїх грачів, уліг вищій техніці „України", на що вказує хочби відношення наріжників: 3 : 5 для „України". Ворота для „України" стрілили Кобзяр 2, Кінер 2, Терлецький 1, Мурський 1, Бирчак 1, для Беркута.

Як нагороду дістала „Україна" предгарний срібний кубок, дар Тов-а „Дністер".

Окрема подяка належиться о. прел. Куницькому, о. д-рові Костельникові, о. Садовському й о. Хомикові, що відслужили в полудне того самого дня в Преображенській церкві панахиду за поляглих і померших членів „України", як також хорові й дириґентові п. радн. Кучинському за чудний спів.

На кінці слід зазначити, що на недільних змаганнях була дуже добірна публика споміж світської і духовної інтелігенції. Те зацікавлення поодиноких кол громадянства кубковими змаганнями є певною запорукою, що український спорт починає завойовувати симпатії також старшої української громади і виходить на ширший овид прилюдного життя.

Т. Франко.

ОПОВІСТКИ.

„Тиждень українського Актора"

понеділок 4. X. Золочів — саля касина
ІСПАНСЬКА МУХА

второк 5. X. Тернопіль
МОНАХИ

середа 6. X. Рогатин
ІСПАНСЬКА МУХА

четвер 7. X. Калуш
ІСПАНСЬКА МУХА

пятниця 8. X. Коломия
ІСПАНСЬКА МУХА

субота 9. X. Коломия
ДЕНЬ І НІЧ

неділя 10. X. Коломия
КОРОЛЬ ЖИТТЯ 2—2

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Євсевського у складі 30 осіб виступає:

Понеділок 4.X. Стрий.
Вівторок 5.X. Стрий.
Четвер 7.X. Львів.
Пятниця 8.X. Львів.
Субота 9.X. Яворів.
Неділя 10.X. Яворів. 193 45-?

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:

3. X. Мелец.
4. X. Тарнобжеґ.
5. X. Сандомір.
6. X. Розвадів. 529 1—?

З Львівського Бояна. Повідомляємо всіх Вп. Членів, що проби міш. хору начнуться вівторок дня 5. жовтня ц. р. в год. 7. вечером, та просимо явитися на проби в комплеті. Вписи нових членів відбуватимуться кожного вівтірка і пятниці перед пробами. — *Виділ.*

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Чергове діло.

Організу мо власний капітал!

Перед кількома роками взялися були наші кооперативисти за своє „мале“, передвоєнне діло та розпочали зовсім звичайну, муравлину працю в крайно невідрадних і жалких обставинах. Саме тоді шалів до кінця-довготревалий ураган девалюаційної хуртовини. Саме в тих страшних днях доконувався останній акт трагедії: якто порозбивані на прах рештки нашого громадного кредитового доробку, одні за другими зникали невідклично на все, без рятунку „під водою“, а за ними й рештки нашого довіря до себе самих, до власної організаційної вдалости.

Сьогодня, вже по літах безголосної праці та деякого спокою, справа представляється багато краще. Хто хоч трохи уважно переглядав в кількох числах „Діла“ в місяці серпні ц. р. звіт „Ревізійного Союза“ (реф. інспектор п. М. Капуста) про скромні, може навіть занадто скромні, але вскж позитивні досягнення, а далі про загальний стан та про всі чергові потреби нашої, на жаль, майже виключно: споживної кооперації, — той, мимохіть, хвилево, мусів віддати себе на поталу старим, добре відомим, ірраціональним, рефлєксійним мріям: „про майбутнє економічне життя української нації на образ-подобіє новочасних, світових народів“. Domini misericordis! — яка одначе, покищо, пригнітаюча ріжниця є між тамтими ось народами, що дрібними, масовими, банковими ощадностями збирають постійно міліярди (навіть між домашною прислугою та шкільною дітворою!), — і нами. Але, що ще важніше: що поражаючої ріжниці треба не конче шукати аж в матеріяльних і грошевих засобах (майно ніколи не повстає скоро!), але вже в самім психічнім та етичнім устрою працюючих людських зборищ — там і тут, в цілім безцінним скарбі суспільної культури й життєвого духа, що становить вихідну точку світового, економічного життя там — і нашої нищоти в вегетуванні — тут.

Річевий звіт „Ревізійного Союза“ дає зовсім докладний образ дуже ще мініятурних зусиль нашої суспільности, як великої цілости, в основно для нас важній, кооперативній ділянці. Мається враження, немов би поза пригорщею заангажованих директорів та урядовців українських установ, мало хто цікавився нашими економічними завданнями, навіть у характері пасивного але свідомого обсерватора рідної стихії. Мається враження, немов би до слуху дуже численних кругів нашої інтелігенції за слабо доходив далекий, приглушений крик батьківської вемлі — о звичайну людську та солідарну самопоміч! Чи це сумний факт, чи лиш ілюзія!

На потіху можна одначе замітити, що там і сям, в нашій прилюдній опінії, в субєктивних настроях деодних одиниць, в ідейних концепціях та, загалом кажучи, у внутрішній предиспозиції народу проявляється не тільки критикуюча уважливість відносно ширини скалі та й темпа скорости розвитку нашої кооперації, але ба, навіть щодо самого її конечного поставлення на єдино раціональнім фундаменті, т. є. на одвітно великім, власнім, хоч дрібнім, але поголовнім капіталі, організованим через масові ощадности.

В припадкових, оживлених дискусіях на цю тему, в яких я мав, останніми місяцями, нагоду бути приявним свідком в кількох місцевостях в краю, ворушилася якась переймаюча досада до нашої громадної безчинности в ділянці фінансової, кооперативної самопомочі. — Якщо мої особисті враження мене не обманюють, велика частина української суспільности є вже глибоко психічно заготовлена до конечної, громадної кампанії, до ширше поставлених зусиль, просто рукопашного бою на цілій лінії — щоби геть відгортати намул пасивної бездільности в правдивім раціоналізуванні нашого економічнього життя.

Внутрішній уклад нашого громадянства заміщує в собі, таким способом, два пересічні типи українських інтелігентів: один темніший, підтоптаний морально самим рутенським вижиттям, або що гірше, недожиттям (о скільки йде про молодий нарибок, вихований обставинами під тими авспіціями), а другий ясніший щодо тверезого характеру та зовсім простої ідейности, лиш трохи приглушений попереднім типом і лихолатними обставинами життя. Можна бути зовсім спокійним про те, котрий тип возьме верх у недалеких днях. Не треба бути ні оптимістом, ні песимістом, щоби це передбачити. При безкрайних перспективах правдивої, солідної роботи по містах і селах, в діяльній, практичній, опертій на цифрових успіхах пропаганді передовсім: ощадности, під девізою „поголовности“ підуть в розсипку перші, а згуртуються в одному ряді другі.

Недалекий кооперативний зїзд з цілого краю дасть мабуть вдячну притоку до устійнення найперших технічних мір, по лінії яких треба би нам наладити найелементарніші кроки у великім ділі заспокоювання наших фінансових потреб.

В останньому часі управа „Центрального Кооперативного Банку“ у Львові запропонувала мені приймити реферат „Пропаганди Ощадностей“ в своїм новоутвореним відділі. Заки виявиться, чи я особисто міг би віддати якунебудь корисну прислугу так важній коопевативній установі, дозволю собі виступити провізорично, на пробу, в такім характері з горячим закликом до цілого нашого громадянства взяти під розвагу обставину, що організація дрібних ощадностей, для нас одиноко раціональна дорога до економічного істнування, представляє найтруднішу ділянку кооперативної праці взагалі, що це найтвердший горіх до роздавлення, а на цілім світі доконується лиш всенародною виховною, гігантичною роботою всіми інтеллектуальними громадськими чинниками, при найвидатнішій допомозі всіх економічних установ народу.

Тим хотів би я передовсім пояснити, що культ практичних ощадностей не зробиться, на мій погляд, бодай у нас якоюсь тихою, скромною роботою, лиш навпаки, справу належить ставити на великий дзвін, треба робити великий рух, а конечний ентузіязм, очевидно не верескливий, прийде згодом сам. Девіза „поголовности“, така нефортунна дотепер у відношенні до „Просвіти“ до пренумераторів найпотрібніших часописів, просто обсмішена там пввіковим неуспіхом, тут становить головний, тактичний і практичний фундамент, тут є „переднім словом“ до ненаписаної книжки історії нашого покоління.

Тому й необхідне прохання до всіх тямущих, думаючих громадян: приступити до основування льокальних кружків чи комітетів „чинної пропаганди ощадности“, розглянутися основно в найближчому крузі ділання та розпочати живу корреспонденцію в тім ділі з „Центральним Кооперативним Банком“. Тут має творитися найперший завязок окремої статутової Кооперативи з обм. порукою для ширення ощадности в нашім народі в цілій розтяжности, при всіх можливих формах і системах, яких є в техніці діла дуже багато, а з яких переважна частина буде для нас успішна. Не можна не мати на увазі, що коли в цій, хоч твердій, але назрілій для української суспільности ділянці викажемо навіть невеликий успіх, значіння для нації буде епохальне.

Ю. Гриняк.

За океаном.

Намірене проголошення польської позички в Америці. — Досліди над відносинами в Польщі й розмова посла Хруцького. — Зміна на владичому престолі в Канаді.

Приватною дорогою одержуємо вістку, що Польща має намір в найближчому часі проголосити субскрипцію позички у висоті 150 міліонів долярів у Злучених Державах і Канаді. Є це наслідок місії проф. Кемерера, місії, яка з одного боку дуже дорого коштувала польський державний скарб, а з другого винесла своїми похвалами Польщу під небеса, уважаючи її знаменитим тереном і надійним підприємством для льокати американського капіталу. В найближчому часі розпічнеться в Злучених Державах і в Канаді жива пропаганда за позичкою. Наймлені газети представлятимуть Польщу як ліберальну, культурну, толерантну державу, яка особлившою опікою обдаровує „нац. меншости“. Перед українською заморською пресою заявляється вдячне завдання в правдивому світлі представити відносини на українській території під Польщею та тим чином причинитися до „успіху“ позички.

„Рекорд Цодзенни“, польський дітройтський орган, вислав до Польщі американського репортера Невіна О. Вінтера, доручаючи йому розглянутись у польських відносинах та поділитись своїми враженнями з американським громадянством. В однім з надісланих кореспонденцій обговорює Вінтер національне питання в Польщі. Між иншим про положення Українців говорив він з пос. С. Хруцьким, який ось як у коротких словах схарактеризував положення Українців під Польщею:

„Сьогодні 7 міліонів Українців (два рази стільки, як подає офіціальна польська статистика) є горожанами польської держави. Ми особисто бажаємо злуки з Українською Республикою, яка істнує попри Совітську Росію. Через те посуджують нас Поляки в більшовизмі. Але нема нічого дальшого від правди. Істнує тут тільки одно велике національне почування, яке пхає в ту сторону кожного, в кім тільки плине українська кров. Тепер маємо 20 послів в соймі і 6 в польськім сенаті і будемо боротися за наші права.

Коли Ліга Націй затвердила в 1923 р. віддачу Східної Галичини Польщі, то сталося це в тому виразному розумінні, що та провінція одержить автономію, як заселена українською більшістю. До цього часу тої автономії нема. Що більше, коли польський уряд перебрав львівський університет і зробив з нього польську інституцію, обіцяв він, що побудує університет український. До цього часу не зроблено нічого і в тій справі.

150 православних церков віддано католицькій церкві, а 350 замкнено. Хоч не сконфісковано церковного майна, то віддано його таки під заряд держави, яка забирає для себе весь дохід. Сотки українських шкіл вповні спольонізовано і вчать в них тільки польської мови“.

Вінтер подає, що становище Українців і Білорусинів є найбільш безкомпромісове. Колиб навіть приняти, що нарікання Українців є перебільшені, то всетаки не все в Польщі є в порядку. Поляки повинні — на його думку — з власної історії вчитися, а тоді переконаються, що національний гніт не осягає бажаної для народу - тирана мети. Царські й пруські зусилля не могли зробити з Поляків ні Росіян, ні Німців, а релігійному „мессіянству“ навіть інквізиція нічого не поможе.

Положення Польщі уважає Вінтер дуже важким, бо „нац. меншости“ становлять для неї велику небезпеку. Тому закликає він американських Поляків вплинути на Польщу, щоби вона змінила свою політику у відношенні до непольських народів. Не треба додавати, що цей голос, як і богато инших, промине безслідно, бо Поляки органічно не є здатні до зміни своєї психіки й історичної політики.

Американська „Свобода“ подає, як каже, з достовірного джерела вістку про уступлення чи усунення Римом українсько-католицького епископа в Канаді о. Н. Будки, на якого місце має прийти невідомий українському громадянству Василіянин о. Бура.

Зміна на владичому престолі в Канаді дуже турбує українське громадянство, яке побоюється, що новий епископ не зуміє наладнати відносин з громадянством.

НОВИНКИ.

— **„Покутське Слово“**, політичний культурно-освітній і господарський часопис став виходити з днем 1. жовтня ц. р. в Коломиї як двотижневик. Перше число зредаговане цікаво. Є в ньому м. и. господарський відділ, покутська хроніка і відділ дописей з Коломийщини. Адреса „Покутського Слова“: Коломия, „Народний Дім“. Передплата: 1 і пів зол. до кінця року.

— **Для покривджених, у справі соймових інтерпеляцій.** Часто наші дописувачі звертаються до нас або до Українського Клюбу з проханням внести інтерпеляцію в соймі в справі ріжних зловживань. Подають факти, але не виготовлюють самої інтерпеляції, яку найкраще скласти самому, по польськи, читко переписану і переслати на адресу Українського Соймового Клюбу або якогонебудь посла. Самі посли, що беруть участь у засіданнях і ріжних комісіях, не мають часу складати таких інтерпеляцій. За зразок як складати інтерпеляції може служити неодна друкована в „Ділі“. Такі інтерпеляції є незвичайно цінним матеріялом для нашої історії під Польщею і тому слід їх вносити. Посли передаючи інтерпеляцію не подають до відома імен тих, які їм прислали інтерпеляцію або матеріяли до неї.

— **Краєва хроніка.** Щойно нині доходить до Львова звістка про страшну катастрофу на залізниці в Дрогобичі, де вибухла нина дикою цистерна з газоліною: один убитий, один важко ранений. — У селі Руді Рожанецькій гайовий убив з рушниці парубка в суперечці за пашення, корови, одначе суд засудив гайового тільки на 4 місяці, завішуючи кару на 3 роки. Небагато коштує тепер життя чоловіка! — Вчора на львівській віськовім тощ

ає і бажає жити в добрих відносинах. До найменше ж безпечних з них належить тепер певно, Австрія. Вже через своє тяжке становище, в якому вона опинилася після розвалу, Австрія тепер за далеко стоїть від думок про якісь реванжі і її мрією та метою є злука з Німеччиною, а на другому і дуже далекому місці стоїть думка про можливість віддяки своїм ворогам, до яких в першу чергу без сумніву належить не Югославія, а Італія, що відтяла клапоть чисто німецького Тиролю.

Більш небезпечною та неспокійною є Мадярщина, в якій бурхає ще військовий запал, яка мріє про велику державу під ясною короною Степана Високого і яка у своїх мілітаристично-фашистичних затіях має підтримку в одній із сусідок Югославії.

Найбільше неспокійним, але одночасно не дуже небезпечним сусідом Югославії є Болгарія з її постійними наскоками на македонські села, що їх під охороною уряду організує на території болгарської частини Македонії, Македонський Комітет. Ясно, що для сучасної Югославії Болгарія не є небезпечною з військового боку і „миролюбивий" сербський уряд зумів би покласти край всім сусідським непорозумінням збройною рукою, колиб не було по той бік, а частинно і по цей бік Адрійського Моря доброї сусідки Італії, з якою Югославія має теж пакт приязни.

Італійсько-югославянські відносини належать до найболючійших питань в житті Югославії. Поза всіми декораціями, заявами й обміном компліментів, обидві держави пильним оком стежать за кожним кроком, за кожним рухом свого сусіда. Італія захопила чимало земель, населених Словінцями та Хорватами, вирвала при помочі навіженого д' Анунція Реку (Фіуме) і чигає лише на слушний момент, щоб покласти свою руку і на ціле Примор'я. Мусоліні мріє про кордони старої римської імперії і відкрито заявляє, що Італії тісно в теперішних її границях.

Покірливість Югославії що до італійських вимог часто переходить кордони можливого. Закриваючи очі на знущання фашистів над Словінцями та Хорватами на італійській території, Югославія дає ріжні пільги Італійцям у Примор'ї. Під притиском Риму були заключені т. зв. Нептунські конвенції, які кілька місяців тому назад уряд хотів піднести парляментові на ратифікацію, знову таки поспішаючись на вимогу Риму, але в громадській опінії і цілій пресі піднявся такий крик та лемент, що уряд був примушений відкласти справу з ратифікацією цих конвенцій на невідомий час. Криваві демонстрації студентства в Любляні та Загребі були жорстоко придушені, але уряд мабуть побачив і сам, що вже переповнилася чаша терпіння в населення, що віддача в економічне рабство цілого Примор'я є чи не занадто велика жертва на вівтарі приязни з Італією. Зрівнювати італійських робітників у правах зі своїми в той час, коли свої примушені шукати собі праці по той бік океану, давати необмежені концесії італійському капіталові тоді, коли немає свого для створення конкуренції йому, — це є добровільна згода на те, щоб Примор'я перетворилося за короткий час у італійську кольонію.

Італія добре розуміє, що Югославія в цей мент боїться війни, але горячково до неї готується. Югославія в свою чергу знає, що війна з Італією для неї є неминучою, бачить, що Італія до цього змагає, але розуміє, що війна для неї в цей час булаб катастрофою і тому, — сціпивши зуби, — понижається перед своєю сусідкою і крадькома гострить свого ножа.

До цього, дуже невигідного, зовнішнього становища Югославії треба ще додати і брак внутрішньої консолідації. Вона не є чимсь суцільним, як це було колись із старою Сербією, не має тієї єдности та завзяття і хворіє на всі повоєнні недуги, якими хворіє майже ціла Европа. Вести закордонну політику в таких умовах, як ми уже сказали, річ не легка, а для п. Нінчіча тим паче. Сербія зуміла дати не лише добрих вояків, але і таких талановитих полководців, як воєвода Путник і инші, але Югославія не спромоглася ні на одного доброго міністра закордонних справ, чи взагалі на талановитого дипльомата. М. Нінчіч розуміє скрутне становище своєї держави і старається врятувати її від можливої катастрофи, але до цього часу не зумів знайти иншого шляху крім того, яким він іде, себ-то шляхом уступок за всяку ціну. Навіть остання спроба його бути хоч трохи рішучішим — нота Болгарії з приводу наскоків на Македонію, скінчилася нічим, бо Болгарія зуміла знайти собі охоронців не лише в Італії, але й Англії, яка взагалі не має особливих симпатій до Югославії, про що остання мала нагоду переконатися вже нераз.

І, здається, єдиним успіхом М. Нінчіча за цілий час його перебування міністром закордонних справ, це є його головування на останній сесії Ліґи Націй у Женеві. Солодоші для дитини, як завжди кривдили, але яка, не зважаючи на це, всеж таки завжди була слухняною.

В. Аньский.

Польський магараджа і його чури.

Промова посла Павла Васильчука, виголошена 24. вересня 1926 р. на пленумі сойму підчас дебати над бюджетовою провізорією на IV. квартал.

(Продовження.)

Самоврядування.

Премієр Бартель заповів, що займеться справою самоврядування. Занятися самоврядуванням у нас, на наших землях означало би передовсім реалізацію виборчого права для нашого населення. Всі самоуправні установи існують у нас на основі номінації, а не вибору. Одначе до тепер виборів ніде не заряджено, ні до громадських рад, ні до соймиків, ні до маґістратів. Міністер Млодзяновський зважився зарядити вибори тільки в своїй старій оселі, а то в Берестю. — Чому? Бо, обїхавши тепер цей терен, коли я познайомився на місцях з обставинами, то переконався, що тамошня влада, урядуючі люде дуже зближені до ППС, до табору „пілсудчиків". Партійництво сягає дуже далеко в теперішних урядах на українських землях. Отже відбулися перші вибори до міської ради в Берестю. Професійні союзи, що в більшости вирвалися зпід впливів ППС, побідили при перших виборах. Суспільну лівицю охрестили комуністами. Вибори скасовано наслідком того, що ППС., і инші партії викалькулювали, що могли би отримати більше при поновних виборах. Уряд теж викалькулював, що в міській раді в Берестю нема польської більшости. Кожний, хто був на „кресах", знає, що в наших українських містах більшість має жидівське населення. Якщо уряд зарядив би вільні вибори до міських рад, то ніде, в ніякому місті не буде в нас польської більшости. Заряджено в Берестю нові вибори. До професійних союзів тим разом прилучилося українське соціялістичне обєднання „Селянський Союз", ППС-лівиця, нова конкурентка ППС. І щож сталося? Суспільна лівиця знов виграла, дістала два мандати більше наслідком бльоку, а ППС цілковито провалюється, бо отримує замісць трьох тільки один мандат. А який террор ширила в часі виборів правиця? Правда, що здобула кілька голосів, але яким коштом? Арештовано кілька перших кандидатів з лісти робітничого обєднання. Раду проф. союзів розвязали пп. Жулавський і Квапінський на протязі трьох днів з надзвичайною бистротою. Нехай мені вибачать товариші з ППС, але мені показували дату рішення Варшавської Головної Ради а також показували листа до староства та інспектора праці в справі розвязання Ради Профес. Союзів у Берестю. Староста, випереджуючи децизію інспектора праці розвязує й опечатує льокаль Ради Союзу, задержуючи, очевидно, в себе цілу виборчу літературу бльоку робітничої лісти. Він квестіонує саму назву бльоку і твердить, що Рада Союзу не істнує, а тому й в виборчому бльоці не може бути такої назви. Я доказав йому при інтервенції, що не має правної рації. Згодився віддати літературу, але вже на передодні виборів. З того видно, що це ділося в інтересі одної партії, при чім нарушувано та ломано засаду рівности перед правом. Я сказав, що уряд не хоче зважитися на виборчу баталію до самоуправних установ, соймиків і громадських рад. Спробу зроблено тільки там, де було тепле місце, засиджене ген. Млодзяновським. Та при тій нагоді зазнав уряд компромітуючої поразки. Ходять чутки, що уряд вже думає розвязати ново вибрану міську раду в Берестю та встановити там комісаря.

Справа українського університету.

З ділянки шкільництва забув я пригадати панам справу українського університету. Вона тягнеться дуже довго. Була вона на міжнародній арені та має міжнародній підклад. Під тим оглядом має Польща зобовязання перед Ліґою Націй. Є зобовязуючі заяви уряду під тим оглядом. Прийшов уряд Бартеля, моральна санація і сануюча революція, але ніщо з того! Про український університет навіть не говориться. Це спричинює далі масову і примусову еміграцію української молоді на чужину.

Премієр Бартель сказав у своєму експозе, що уряд вважає пильною справою введення в життя статуту православної церкви, а так само пильною справою ревізію закону про школу з дня 31. липня 1924 р. і зміну системи складання деклярацій. Щодо зміни шкільного закону, то хоч у всіх инших справах премієр Бартель загрозив, що на випадок неприняття його пропозиції уряд витягне консеквенцію — а в цьому часі, коли давав сойм уповноваження, з гори свистав батіг — то всеж тим батогом прем. Бартель нікому не хотів загрозити і з нічого не зреzиґнував крім справи упорядкування українського шкільництва. Це його характеризує як премієра.

Статут правосл. церкви.

Щож до статуту православної церкви, то п. Грабський став на цілком ясному становищі підчинення та позискання православної церкви для послуг уряду, подібно як це було перед війною, коли православна церква і православне духовенство були знаряддям царських урядів.

На основі відомостей, які маємо, теперішній уряд Бартеля в нічому не змінив засадничої лінії поведінки в тій матерії. Справи затвердження статуту церкви в урядовому проєкті цілком не злучено зі справою звороту замкнених православних церков. Як соціяліст можу і мушу про те говорити з подвійною енерґією і з подвійним обуренням борючися за свободу віроісповідання, борючися за вільність сумління мушу боронити тих людей, які мають привязання до церкви. Подумайте, панове, що в вільній Польщі ще тепер, при уряді моральної санації, при правлінню Пілсудського є сотки українських церков позамиканих і позапечатуваних і то в архихристіянському краю. (*Голос: То є давні католицькі косцьоли, які забрали православні*). Що ви, панове, знаєте?

Отже, прошу панів, коли зведемо підсумки всеї діяльности уряду, то побачимо, що хоч загальні запевнення складалися для всіх про те, що новий уряд буде перестерігати строго постанов конституції, що у відношенні до національних меншостей буде зберігати елементарну толеранцію, то всеж в основній лінії політики до українського населення в Польщі нічого не змінилося і положення українського населення нічим не ріжниться від положення за попередніх урядів, які повалив Пілсудський.

Відгомін польсько-петлюрівського братання.

Прошу панів, сьогодня вважаю за потрібне присвятити кілька слів недавній історії. Що проповідували ці добродії заки прийшли до влади? В рр. 1918 і 1919 вони, „пілсудчики", творили Польщу, були при владі. Ішли вони на [illegible] до нас з гаслом „рівні з рівними". Правда, був за скоріше наїзд, щоби брати невільників, але говорили про „волю". Тоді то польський уряд і марш. Пілсудський увійшов у союз з Петлюрою, признаючи незалежність української держави, отже й народу, і згодом ця хвиля так сказати „українофільства" впала, бо була фальшива в своїй основі. Ніколи не робили за цього щиро, а завсіди для піддержання та закріплення свого імперіялістичного становища на сході. А крім цього сам бл. п. Петлюра та його прихильники по цім в польський табор полонених; бувший союзник мусів утікати з примиреної з ним Польщі до Франції і там зустрів його трагічний кінець. А полонені, його комбатанти, які зробили помилку, яких нам жаль і яким ми казали: „втікайте з цього пекла мерщій, мерщій до дому" — ці наші брати гинуть тепер за дротами, а недавно ще врятували вам вашу свободу і владу, ту владу, якою ви тепер нас, їх братів, гнобите. (*Голос: Що ви вигадуєте, які ві семитиці!*).

(Докінчення буде.)

„Охід на Русь".

Польська освітня діяльність на „кресах".

Відоме „Товариство Школи Людовей", що головним тереном своєї діяльности обіймає східні „креси", відбуло на днях свій річний зїзд у Станиславові. Товариство це веде від 35 років інтензивну працю над скріпленням польського елементу на українських землях, воно у львиній части причинилося до того зросту й поступу польонізації у Східній Галичині, що їх бачимо на кожному кроці. „Т. Ш. Л." працює увесь час у тісному звязку з польським воюючим костелом, а до того має значну підтримку органів польської адміністрації, не диво отже, що його діяльність справді імпонуюча і воно своїми впливами і своїми здобутками просто заливає наші землі.

Кілька дат ілюструють проречисто вище сказане.

За час свого 35-літнього істнування заложило „Т. Ш. Л." понад 1.000 шкіл ріжних типів. Воно збудувало кількадесять великих будинків на приміщення бурс і захоронок і заснувало около 2.000 читалень і виповичалень, які після знищення у світовій війні з малими вимками вже в цілости відбудовано. Скількість викладів і рефератів, виголошених прелеґентами „Т. Ш. Л." йде на десятки тисяч. В останніх роках веде Товариство на широку скалю будову „Домів Людових" і ця акція виказує величезні успіхи.

Одначе найкращим мірилом інтензивности й успішности польонізаторської акції „Т. Ш. Л." на нашій землі є факт, що воно до спілки з польським духовенством спромоглося за 35 літ на вибудування около 600 костелів в одній тільки Сх. Галичині! Ця цифра повинна бути для всіх нас грізним memento і викликати відповідну чуйність і протиакцію з нашого боку. Як досі — ми абсолютно замало звертали уваги на польську пропаганду при помочі польського костела і сливе нічого їй не протиставили.

В минулім (1925) діловім році удержувало „Т. Ш. Л." 291 шкіл і курсів, фахових і загальних. Крім того мало під своєю управою 40 бурс і захоронок. Читалень, випозичалень книжок і бібліотек мало Т-во 1.558, а в них було 229.766 книжок. Відчитів уладжено заходом Т-ва 3.163, „народових" свят і аматорських вистав було 1718, не рахуючи численних зїздів і курсів. Імпонуючо виглядає сума видатків Т-ва на освітні цілі, що в мин. році дійшла до цифри 1,282.626 зол. 15 сот. Членів мало Т-во 26.007.

Як бачимо, успіхи „Т. Ш. Л." величезні. Ті успіхи говорять до нас надто проречистою мовою, аби не заставити нас поважно задуматися над протиакцією цій систематичній польонізаційній роботі та не подвоїти енерґії в напрямі поширення й розбудови українських культурно-освітніх та економічних установ.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.